

FAKTABOK

NOMENKLATUR LEDNINGSSYSTEM

2025

FAKTABOK
Nomenklatur Ledningssystem
FKT NOMEN LEDSYST

© Försvarsmakten har upphovsrätt till detta verk.

Förrådsbeteckning:	M7735-354102
Omslag:	Antonia Schlstedt, Försvarsmakten
Handläggare:	Anders Södersten, LedR/LedSS
Publikationsklass:	A
Ansvarskod:	88213, FST CIO PUBL
Tillgängliggörande:	Försvarsmaktens intranät, www.forsvarsmakten.se
Beslutsfattare:	Generalmajor Mattias Hanson, C FST CIO
Produktionsformat:	Word, A4
Tryck:	Försvarsmakten, FMLOG 2025

Versionshistorik

OBSERVERA

Om du läser denna publikation i pappersform kontrollera att du har den senaste versionen.

Fastställd och gällande version finns alltid publicerad på Försvarmaktens intranät.

Version	Best. kod	Datum för när versionen ska börja gälla/ska tillämpas	Vidarhandling för beslut	Anmärkning
1.0	B	2016-10-01	FM2016-4705	
1.0	B	2025-12-01	FM2020-14199	Med anledning av beslutet i FM2023-28037:73 produceras denna som en nyproduktion. Den ersätter fortfarande versionen från 2016.

Förslag på ändringar och förtydliganden etc. insänds till fst-cio-publikationer@mil.se.

Beställningskoden kan ha förändrats efter fastställandet av en version. Se Teamcenter eller PRIO för aktuell information!

Förord

Den här faktaboken innehåller gällande och fastställda termer och förkortningar med tillhörande förklaringar och beskrivningar avseende ledningssystem i Försvarmakten.

Målgruppen för publikationen är chefer och stabsmedlemmar i Försvarmaktens förband, utbildare och utvecklare vid Försvarmaktens förband, skolor och centra samt elever under utbildning.

Syftet med faktaboken är att skapa en gemensam grund för betydelsen av termer som berör ledningssystem. Endast med ett gemensamt språk och med en samsyn på betydelsen av olika termer kan vi åstadkomma en ändamålsenlig utveckling. Definitionerna i denna faktabok ska följas så långt som det är möjligt.

I denna bok finns svenska termer beskrivna med en definition och eventuellt en förkortning. Termerna är också indelade i områden enligt läsanvisningen.

För de termer som har identifierats har även en engelsk motsvarighet tagits med.

För definitioner av engelska termer hänvisas till Natos termdatabas på Internet och till Concise Oxford English Dictionary (2011). I kommande versioner kommer även flera termer att erhålla NATO-engelsk översättning.

Faktaboken gäller i fred och hela konfliktskalan.

Innehållet i denna publikation omfattas inte av sekretess.

Sammanfattning

Med anledning av beslutet att nomenklaturpublikationer härnäst ska produceras som faktaböcker (enligt beslut FM2023-28037:73) behandlas denna publikation som en nyproduktion, men är en uppdaterad och reviderad version av Handbok Nomenklatur Ledning (H NOMEN LED 2016). Därmed ersätter denna publikation Handbok Nomenklatur ledning (H NOMEN LED 2016).

Denna utgåva av Nomenklatur ledningssystem har inriktats på att fastställa termer för ledningssystem och termer hemmahörande inom ledning har avgränsats.

Läsanvisning

Denna faktabok omfattar en språklig beskrivning av Försvarsmaktens ledningssystemstermer, i syfte att säkerställa en samverkan och enhetlighet mellan verksamheten och externa aktörer.

I syfte att inte skapa termer, definitioner och förkortningar som redan finns och är användbara i det svenska språket ska i första hand termer med tillhörande definitioner och förkortningar som finns i svenska akademins ordlista och svensk ordbok användas. Om det inte finns en användbar term i dessa publikationer skapar Försvarsmakten en ny term med tillhörande definition och eventuellt en förkortning.

Nato bygger upp sin terminologi på samma sätt, där är det Concise Oxford English Dictionary som används som grund innan en term skapas i NatoTerm.

Språklig termbeskrivning

Den språkliga beskrivningen representeras av en termlista där respektive term redovisas i alfabetisk ordning. Termlistan har följande kolumner:

Term

Anger det ord som definieras.

Förkortning

Eventuell kortform av aktuell term.

Definition

Språklig beskrivning som anger hur termen ska tolkas inom Försvarsmakten.

Område

Gruppering som hänvisar till ett specifikt område inom ledningssystem.

Förkortning anges enligt nedan:

- Gemensamma termer - Gem
- Ledningssystem - Led
- Telekrig - Tk
- Psykologiska operationer - Psyops
- Samband - Sb
- Informationssystem - IS
- Geografisk informationstjänst - Geo
- Stabstjänst - Stabstj
- Cyber - Cyber

Engelsk term

Term som anger den engelska översättningen. Nato inom parantes bakom termen anger att den finns definierad i NatoTerm.

Engelsk förkortning

Engelsk vedertagen förkortning eller förkortning från Natos termdatabas.

Innehållsförteckning

Termlista A-Ö	8
Redaktionell information	40
Bildförteckning.....	41
Källförteckning	42

Termlista A-Ö

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
abonnent	Ab	Användare som är ansluten till ett kommunikationsnät för att nå annan ansluten abonnent.	Sb	subscriber (Nato)	
adaptiv antenn		Antennsystem som vid mottagning och sändning kan dämpa oönskade signaler.	Sb	adaptive antenna system (Nato)	
adaptiv uteffekt		Anpassningsbar uteffekt mot rådande förhållanden mot motstation.	Sb		
administrativ ledning	AL	Ledningssystemspecifik informations- och dataförsörjning.	Led		
aktiv störning		Störning för att maskera/vilseleda/mätta motståndarens spaningssystem för att därigenom förhindra/försena upptäckt.	Tk		
allmän marin	AlIM	Marin anrops- och trafikfrekvens.	Sb		
amplitud-modulering	AM	Modulationsform där bärvågens amplitud varierar i takt med informationen.	Sb	amplitude modulation (Nato)	AM
anrop		Sändning av anropssignal mellan två stationer i syfte att upprätta förbindelse.	Sb	call	
anropskanal		Kanal avsedd för anrop och trafik kortare än en minut.	Sb		
anropsnyckel		Förteckning över registernummer och rörliga anropssignaler som svarar mot dessa.	Sb		
anropssignal	A/S	Beteckning för adressering och dirigering av signalmeddelanden.	Sb	call sign (Nato)	
ansluta		Att upprätta förbindelse till eller från angiven station, punkt eller linje så att signalering möjliggörs.	Gem		
anslutning	ansl	Förbindelse som upprättas till/från angiven station, punkt eller linje (ledning) så att signalering möjliggörs.	Sb		
anslutningsnät		Generell benämning på nät med uppgift att ansluta abonnent (motsvarande) till överordnat nät/stomnät.	Sb		

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
anslutningspunkt	AP	Plats där förband ansluter till högre chefs nät, kan delas in i anslutningspunkt nät, främre ledningsplats och stab för att förtydliga vad som ansluts till högre chefs nät.	Sb		
anslutningspunkt främre	APF	Plats där ledningsplats ansluts till högre chefs nät.	Sb		
anslutningspunkt nät	APN	Plats där rörliga förbands nät ansluts till stomnätet.	Sb		
anslutningspunkt stab	APS	Plats där stabsplats ansluts till högre chefs nät.	Sb		
antenn	Ant	En elektrisk ledning som är konstruerad för att ta emot elektromagnetiska vågor (radiovågor) till en radiomottagare eller sända radiovågor från en radiosändare.	Sb	antenna (Nato)	
antennanpassningsenhet		Elektronisk krets som anpassar impedans mellan sändare och antennsystem.	Sb		
antennlob		Den eller de riktningar i vilka en antenn, genom dess tekniska konstruktion, har ökad antennvinst eller ökad känslighet (direktivitet) för utsänd eller mottagen signal. Förekommer som huvudlob, sid- eller baklober.	Sb		
antennvinst		En antenss möjlighet att öka effekttätheten, uttryckt i dBi på ett visst avstånd där effekttätheten är som störst i en viss riktning jämfört med en isotropantenn utan några förluster.	Sb	antenna gain (Nato)	
anvisad geografisk information		Fastställda geografiska informationsprodukter godkända för användning för viss insats/verksamhet.	Geo	designated geospatial information (Nato)	DesGI
attribut		Utformning av ett ingångsvärde som krävs för att producera ett specifikt konfigurationsobjekt.	Led		
auktoriserad landlägesbild		Identifierad och av marktaktisk stab godkänd landlägesbild.	Led	recognized ground picture (Nato)	RGP
auktoriserad luftlägesbild		Identifierad och av luftoperativ stab godkänd luftlägesbild.	Led	recognized air picture (Nato)	RAP

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
auktoriserad marin lägesbild		Identifierad och av marinoperativ stab godkänd marin lägesbild.	Led	recognized maritime picture (Nato)	RMP
autenticitet		Äkthet avseende uppgivna uppgifter; särskilt rörande påstådd identitet och meddelandes ursprung och innehåll.	Sb	authenticity	
autentisering		Verifiering av uppgiven identitet eller meddelandes riktighet.	Sb	authentication (Nato)	
automatisk länketablering	ALE	Funktion för automatisk uppkoppling av radiokanal.	Sb	automatic link establishment	ALE
automatisk teletrafik landsomfattande	ATL	Funktion för teletrafik i Försvarets Telenät.	Sb		
bakgrunds-karta		Kartlager som visar grundläggande information på vilken ytterligare data är sammanställd och överlagrad.	Geo	base map (Nato)	
baklob		Reflekterande lob från huvudloben i motsatt riktning.	Sb		
balun		Elektrisk anordning för att konvertera från en balanserad signal till en obalanserad, kan även impedansomvandla mellan system.	Sb	balun (Nato)	
bandbredd		Det omfång som utgör skillnaden mellan den högsta och lägsta frekvensen i ett frekvensband och som mäts i hertz.	Sb	bandwidth (Nato)	
bandbredd		Mängd data som kan överföras per tidsenhet, benämns över överföringshastighet.	IS	bandwidth	
band-spridning		Metod för att sprida sändares effekt över ett brett frekvensspektrum i syfte att försvåra upptäckt av sändande enhet och att minska verkan av störning.	Tk		
betjäna		Den sammanfattande uppgiften för de aktiviteter ledningsförband gör för att möjliggöra ledning.	Gem		
bevaknings-tabell		Tabell med frekvenser/nät som i telekrigssammanhang är föremål för bevakning.	Tk		
bredbandig		Frekvensband som används för ett system som kräver ett stort antal frekvenser.	Sb	wideband (Nato)	

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
bredbandig störning		Samtidig störning på ett stort antal närliggande kanaler eller över ett brett frekvensområde.	Tk		
bredbands-vågform	BBVF	En vågform som har en bandbredd på 500 kHz eller mer.	Sb	wideband waveform	WBWF
brus		Elektromagnetisk eller akustisk energi med slumpartad variation i frekvens och styrka.	Sb	noise (Nato)	
bryta		Att avbryta drift och ta ned upprättade system eller förbindelser.	Gem		
bärarnät		Ur ett tjänsteperspektiv den del av infrastrukturen som möjliggör leverans av digitala tjänster genom att överföra trafik mellan tjänsteplattformar och slutanvändare.	Sb		
bärvåg		Periodisk vågform som kan moduleras genom amplitud, fas eller frekvens.	Sb	carrier wave	
central driftledning	CDL	Utövar driftledning på centrala system och/eller system i fasta nät.	Led		
cyberattack		En handling initierad i eller genom cyberrymden för att skada någon.	Cyber	cyberspace attack (Nato)	
cyberdomän		Den del av informationsmiljön som består av de sammanlänkade och av varandra beroende it-infrastrukturer, som möjliggör kommunikation, med tillhörande data och information.	Cyber		
cyberförmåga		En nations eller annan aktörs samlade kapacitet att skydda egna intressen samt att bedriva offensiva och defensiva operationer i cyberdomänen.	Cyber		
cyberförsvar		De samlade förmågor och åtgärder som används för att motverka cyberhot och dess effekter, för att skydda och återställa säkerheten hos kommunikations-, informations- eller andra elektroniska system samt den information som finns i dessa system.	Cyber	cyber defence (Nato)	
cyber-försvars-operation		Aktiva åtgärder inom eller utanför vår cyberdomän för att möta potentiella eller pågående attacker så att vi kan behålla eller återta kontrollen över vår cyberdomän.	Cyber		

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
cyberinfrastruktur		En nation eller annan aktörs samlade it- och kommunikations-system som tillhandahåller för samhället it-relaterade funktioner och förmågor.	Cyber		
cyber-operation		Verksamhet för offensiva och defensiva aktiviteter i cyberdomänen, syftet är att skydda och försvara egen verksamhet samt försvåra eller förhindra en motståndares verksamhet.	Cyber	cyberspace operation (Nato)	cyber op
cyberrymden		Den globala domän som består av sammankopplade kommunikations- och informationsteknologi och andra elektroniska system och deras data. Inkluderande de som är sammankopplade eller fristående vilka processar, lagrar eller sänder data.	Cyber	cyberspace (Nato)	
cyberskydd		Utgörs av design, förvaltning, drift och underhåll som syftar till att begränsa motståndarens möjligheter att påverka vår cyberdomän.	Cyber		
cyberskydds-operation		Cyberoperation som syftar till att upprätthålla skyddet av en cyberdomän eller it-system.	Cyber		
cybersäkerhet		Den övergripande tekniska och metodmässiga förmågan hos system, organisationer och operationer att motstå cyber incidenter och när skada har skett, förmågan att återhämta sig från dessa med ingen eller liten påverkan på egna förmågor.	Cyber	cyberspace resilience (Nato)	
cyklisk sändning		Återkommande sändning inom ett bestämt tidsintervall.	Sb		
data		Representation av fakta, termer eller instruktioner i form lämpad för överföring, tolkning eller bearbetning av människor eller av automatiska hjälpmedel. Blir information efter bearbetningen.	Led	data (Nato)	
data-försörjning		Process som förser ledningsstödssystem med nödvändiga data (systemtekniska data, konfigurationsdata och verksamhetsdata) för driftsättning av systemet.	Led		

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
dator- och nätverksoperationer	DNO	Verksamheter som använder datorer och nätverk av datorer samt dess delsystem för offensiva och defensiva aktiviteter i syfte att skydda och försvara egen verksamhet i informationsmiljön samtidigt som en motståndares verksamhet försvåras eller förhindras.	Cyber	computer network operation (Nato)	CNO
datorstödd lednings- träning		Ledningsträning där förband genereras, visas och förflyttas i en syntetisk miljö med stöd av simulatorer.	Gem	computer-assisted exercise (Nato)	CAX
defensiv cyber-försvarsoperation		Cyberförsvarsoperation som genomförs i den egna cyberdomänen.	Cyber	defensive cyberspace operation (Nato)	DCO
detaljerad psyops-målsättning	DPM	En nedbrytning av stödjande psyopsmålsättning riktad mot en nedbruten målgrupp.	Psyops		
dipolantenn		Antenn med ett antennelement med halvvåglängd, ansluts till antennkabeln i mitten av antennen.	Sb	dipole antenna (Nato)	
direkt-förbindelse		Förbindelse som är trafikalt ständigt tillgänglig. Informationsöverföring kan ske direkt eller med starkt förenklat anropsförfarande.	Sb		
direktinslag		Funktion som möjliggör svar av abonnent på anrop utan ytterligare teknisk åtgärd.	Sb		
direktivitet		Ett mått på en antens riktverkan.	Sb	directivity (Nato)	
direktor		Passivt antennelement på en riktantenn som används för att förstärka antennens direktivitet och antennvinst.	Sb		
direktval	Dval	Funktion som möjliggör att abonnentnummer under växel kan nås direkt genom att addera ett sifferprefix framför abonnentnumret.	Sb	direct dialing	

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
distorsion		Signalförvrängning som vid talförbindelser vanligen uppstår på grund av att skilda frekvenser dämpas olika kraftigt (dämpningsdistorsion). Vid trådförbindelser uppstår distorsion genom att frekvenserna har olika utbredningshastighet eller löptid (löptidsdistorsion).	Sb	distortion (Nato)	
distribuerad lednings-träning		Ledningsträning där deltagare verkar samtidigt från olika övningsplatser i ett gemensamt scenario.	Stabstj		
domän-lägesbild		En lägesbild från en eller flera domäner (mark, sjö, luft, cyber eller rymd).	Led		
drift		Verksamhet vars syfte är att säkerställa tillgängligheten av ledningsstödssystemens funktioner och tjänster för användare.	Led		
driftdata		Data som genereras av systemet i form av till exempel tekniska loggfiler och felmeddelanden.	Led		
drifthålla		Att kontinuerligt hålla system och dess funktioner och tjänster tillgängliga för användare.	Gem		
driftledare	DL	Leder och genomför på uppgift från ledningssystemchefen driftledning och administrativ ledning inom tilldelat mandat.	Led		
driftledning	DL	Planering, genomförande och uppföljning som bedrivs för att upprätta, vidmakthålla och bryta ledningsstödsystemet.	Led		
driftlednings-nivåer		Indelning av driftledningsfunktionen i hierarkiska nivåer med tydliga ansvarsområden för respektive nivå.	Led		
driftlednings-order	DLO	Order som styr var en ledningsstödsystemenhet ska gruppera och vilka förbindelser som ska upprättas.	Led		
driftorder	DO	Order för tekniska åtgärder som ska genomföras i ledningsstödsystemet och dess ingående delsystem.	Led		
driftsättning		Verksamhet för att sätta ett system, funktion eller tjänst i sådant skick att det uppfyller kraven för användande.	Led		
duplex		Signalering i bägge riktningarna samtidigt.	Sb	duplex (Nato)	

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
duplex-avstånd		Avstånd mellan två frekvenser som tillsammans utgör en kanal för duplexkommunikation.	Sb		
egenstörare		Enhet utrustad med störsändning för att skydda sig själv.	Tk		
electro-magnetic order of battle	EOB	Lista över de system som opererar i det elektromagnetiska spektrumet i ett visst intresseområde.	Tk	electro-magnetic order of battle (Nato)	EOB
elektro-magnetisk attack	EA	Utnyttjande av elektromagnetisk energi i syfte att nedsätta eller förstöra motpartens systemfunktioner eller stridsförmåga.	Tk	electro-magnetic attack (Nato)	EA
elektro-magnetisk protektion		Åtgärder för att minska effekten av motståndarens telekrigföring, delas in i tekniska och taktiska åtgärder.	Tk	electro-magnetic protective measures (Nato)	EPM
elektro-magnetisk puls	EMP	Kortvarig, bredbandig och energirik puls av elektromagnetism.	Tk	electro-magnetic pulse (Nato)	EMP
elektro-magnetisk stödverksamhet	EMS	Åtgärder för att stödja pågående verksamhet genom att upptäcka, identifiera och lokalisera elektromagnetiska källor.	Tk	electro-magnetic support measures (Nato)	ESM
emissions-kontrollplan	EM-KON-plan	Plan som utvisar alla egna emitterar med nyttsignaler, i angivet verkansområde, och hur de får användas i respektive skede av operationen.	Sb	emission control plan (Nato)	EMCON plan
enkelriktad signalering		Signalering i en riktning på en eller flera frekvenser samtidigt eller i följd.	Sb		
enkelt sidband		Metod för att undertrycka del av en amplitudmodulerad signal, delas upp i övre och undre sidbandet.	Sb	single sideband (Nato)	SSB
ersätta		Att ersätta befintligt system eller förbindelse med en annan.	Gem		
eskort-störning		Enhet utrustad med störsändare som medföljer ett förband och har störsändning som huvuduppgift.	Tk		
expeditionstjänst		Expeditionell hantering av handlingar, syftar till en snabb och säker expediering av handlingar och meddelanden.	Gem		

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
extremt hög frekvens	EHF	Frekvensbandet 30–300 GHz.	Sb	extremely high frequency	EHF
extremt låg frekvens	ELF	Frekvensbandet 3–30 Hz.	Sb	extremely low frequency	ELF
falsk signalering		Försåtlig inblandning i motståndarens signalering för att till exempel skapa förvirring eller inhämta underrättelser.	Tk		
fasskift-modulering		En digital form av fasmodulation som innebär att bärvågens fas ändras i takt med den modulerade signalen.	Sb	phase shift keying (Nato)	PSK
fast nät		Kommunikationsnät där transmissionen är permanent etablerad.	Sb		
fasta anrops-sig-naler för rapportering	FAR	Anropssignal som består av ett tvåstavigt djurnamn i bestämd form på svenska, till exempel LAMMET eller GRODAN.	Sb		
fasta anrops-sig-naler lägre förband	FAL	Anropssignal som i regel är systematiskt sammansatt med utgångspunkt från ledningsnivå, förbandstyp och taktisk organisation, består av två till fem bokstäver (upp till fem med identifieringsbeteckning).	Sb		
fasta anrops-sig-naler typ K	FAK	Anropssignal som består av tre bokstäver. För att undvika förväxling med rörlig anropssignal, trafikmeddelande och internationell marin igenkänningssignal, förekommer inte begynnelsebokstäver J, K, M eller Q eller SAA – SMZ.	Sb		
federated mission networking	FMN	Ett interoperabilitetsprojekt som bygger ett ramverk vilket omfattar alla delar av ledningssystemet.	Led	federated mission networking	FMN
finriktning		Justering av riktantenn(er) för att optimera sändnings/-mottagningsförhållanden.	Sb		
fixfrekvens	FIX	Sändningsmetod där en fast frekvens används under hela sändningen.	Sb		
frekvens	f	En elektromagnetisk eller akustisk etc. vågs svängningar per sekund uttryckt i hertz (Hz).	Sb	frequency	fq

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
frekvensband		Sammanhängande område av radiofrekvenser.	Sb	frequency band (Nato)	
frekvensförvaltning		Planering och förvaltning av frekvenser samt samverkan för att behålla tilldelade frekvenser.	Sb	frequency management (Nato)	FM
frekvenshopp		Frekvensbyten som i trafikskyddande syfte utförs med hjälp av programstyrd teknik, tekniken medför även ökad störtålighet samt försvårar pejling.	Sb	frequency hopping (Nato)	FH
frekvensmodulering	FM	Modulationsform där bärvågens frekvens varierar i takt med informationen.	Sb	frequency modulation (Nato)	FM
frekvensplanering		Planering, koordinering och hantering av det gemensamma användandet av radiofrekvensspektrumet genom operativa, tekniska och administrativa procedurer.	Sb		
frekvenstilldelning		Tilldelning av frekvens för specifikt nyttjande av ett förband eller en enhet.	Sb	frequency assignment	
funktionsledning av ledningssystem		Inriktning och samordning av ledningssystem för att åstadkomma de effekter som krävs för att lösa tilldelat uppdrag eller uppgift.	Led		
funktionslägesbild		En lägesbild för en funktion (underrättelse, logistik, civil-militär samverkan m.fl.), den innehåller enbart information från den aktuella funktionen.	Led		
funktions-tablå geoinfo		Operationsspecifik förteckning över ordersatta geografiska informationsprodukter.	Geo		
funktionsövning	FunkÖ	Övning som syftar till att öva grundläggande arbetsmetodik i en funktion på flera ledningsnivåer, t.ex. bekämpning, logistik med flera.	Gem		
fyllnads-signaler		Signalering inom ordinarie signalnät för att utjämna röjande variationer i trafikvolymen eller för att skapa oregelbundet återkommande trafiktoppar bland vilka de verkliga topparna ska kunna döljas.	Sb		
följestörning		Störsändares följning av förbindelse oberoende av frekvens.	Tk		

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
följning		Mottagning av signalmeddelanden från en viss avsändare i ett nät, där sändare ska finnas tillgänglig, men inte omedelbart gripbar.	Sb		
förbandsledning av ledningsförband		De åtgärder som krävs för inriktning och samordning för nyttjande av resurser inom förbandet.	Led		
förbandsregister		Förteckning över registernummer och identitetsuppgifter för enheter som ska anges med rörliga anropssignaler. Förbandsregistret finns som ordinarie och ersättningsalternativ.	Sb		
förbindelse		Fysisk eller logisk koppling som möjliggör transmission för att uppnå samband.	Sb	connection (Nato)	
förbindelseprov	FBP	Kontroll av förbindelsen och dess kvalitet som genomförs mellan individer eller förband.	Sb	radio check	
förstärka		Att utöka kapacitet eller redundans i en förbindelse inom angivet område eller på anvisad plats.	Gem		
försvarets telenät	FTN	Ett i huvudsak fast telekommunikationsnät som tillhör Försvarsmakten.	Sb		
Försvarsmaktens IP-nät	FM IP	Ett IP-baserat bärarnät i FTN som erbjuder paketförmedlade tjänster.	IS		
Försvarsmaktens tid	FM tid	Ett koncept för generering och distribution av gemensam tidgivning inom Försvarsmakten för att kunna samverka och koordinera händelser.	Sb		
gemensam anropssignal		Anropssignal som används för adressering till: enhet via gemensam sambandscentral eller stabsplats, organisatoriskt samhörande enheter eller enhet inom ett förband.	Sb		
gemensam operativ lägesbild		Sammanställd lägesinformation från samtliga domäner och funktioner.	Led	common operational picture (Nato)	COP
gemensam stabsplats	GPL	Stabsplats där militära och civila myndigheter leder och samordnar verksamhet.	Led		

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
geoberedning		Insats- eller verksamhetsspecifik beredning för att samordna och prioritera geografiska informationsbehov, avdela resurser för att tillgodose dessa samt för att fastställa gällande geografiska informationsprodukter.	Geo		
geocell		Stabsfunktion sammansatt av geosupportspecialister, geografisk information och verktyg i syfte att stödja verksamhet med geosupport.	Geo		
geodatapaket	GDP	Sammanställd geografisk information paketerad för användning av tekniska system.	Geo		
geodatatjänst		Samlingsterm för standardiserade it-tjänster som används för att elektroniskt söka, visa eller ladda ned geodataprodukter.	Geo		
geodetiskt referenssystem		Ett koordinatsystem som relateras till verkligheten genom ett geodetiskt datum i enlighet med EN ISO 19111. Omfattar koordinatsystem som baseras på geodetiska eller kartesiska koordinater och koordinatsystem baserade på kartprojektioner.	Geo		
geografiska data	Geo-data	Information som beskriver företeelser som har ett direkt eller indirekt angivet geografiskt läge, till exempel kartdata, rasterdata såväl som registerinformation om byggnader, sjöar, vägar, vegetation eller befolkning.	Geo		
geografisk information	Geoinfo	Beskrivning av verkligheten vad avser rumsliga och lägesbundna objekt i tre dimensioner (luft, mark och sjö).	Geo	geospatial information (Nato)	GI
geografisk informationsförsörjning		Bestämning av geografiska informationsbehov samt tillgodoseende av behoven genom hela livscykeln.	Geo		
geografisk informations-tjänst	Geo-infotj	Verksamhet inom Försvarsmakten som syftar till att försörja Försvarsmaktens förband med geografisk information samt kompetens och verktyg att hantera sådan information.	Geo		

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
geografisk support	Geo-support	Verksamhet som med system, metoder och personal ger möjlighet för förband att aktivt skapa eller nyttja geografisk information för att understödja egen uppgift.	Geo		
geografiskt informations-system	GIS	Informationssystem avsett för att skapa, bearbeta och analysera geografisk information.	Geo	geographic information system	GIS
grupp-fast anropssignal typ K	Grupp-FAK	Kan användas för att distribuera information till för exempel ett tillfälligt sammansatt förband, ett geografiskt område, eller operation.	Sb		
gränssnitts-omvandlare	GS0	Utrustning för att överbrygga information från en kabeltyp till en annan som inkluderar översättning mellan protokoll.	Sb	converter	
huvudlob		Huvudstråk för riktantenner.	Sb		
huvudstation		Station ansvarig för radionätets funktionalitet, säkerhet och effektivitet.	Sb	net control station	
hög frekvens	HF	Frekvensbandet 3–30 MHz.	Sb	high frequency	HF
högsta användbara frekvens		Den högsta frekvens som kan användas för rymdvågssamband över ett givet avstånd.	Sb	maximum usable frequency (Nato)	MUF
import- och export-funktion	IMPEX	Funktion för att importera och exportera filer till och från ett it-system.	IS		
individuellt samtal		Ett trafiksätt, samtal mellan två parter.	Sb		
information	Info	Data ordnad i användbar form.	Gem	information (Nato)	
informations-ansvarig chef		Chef som är ansvarig för information som produceras och förvaltas inom egen verksamhet.	Gem	information owner	
informations-behov		Formaliserat behov av information som krävs för att genomföra en specifik verksamhet.	Led		
informations-domän		Ett avgränsat område av information inom en organisation.	IS		
informations-försörjning		Att förse verksamhet med nödvändig information för att lösa tilldelade uppgifter.	Gem		
informations-hantering	IH	Hantverket som utförs när information inkommer, lämnar och hanteras inom förband och staber.	IS		

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
informations-krigföring	Info-krig	Verksamhet som syftar till att skapa informationsöverläge i egna informations- och ledningsstödssystem genom skydd av egen informationsförsörjning, men även aktiviteter med syfte att nedsätta motståndarens möjligheter till påverkansoperationer i syfte att störa vår förmåga att fatta beslut och försvaga vår försvarsvilja.	Led	Information warfare (Nato)	IW
informations-ledare	IL	Ansvarar för att praktiskt leda processer och personal för informationshantering.	Stabstj	information management officer	
informations-ledning		Aktiviteter som har till syfte att maximera planering, insamling, organisation, kontroll, användande och förstöring av information.	Led	information management (Nato)	IM
informationsmiljö		En miljö bestående av informationen, individerna, organisationerna och de system som samlar in, bearbetar och sprider information och den kognitiva, virtuella och fysiska domän som detta sker i.	Psyops	information environment (Nato)	IE
informations-operation	InfoOp	En militär operationsform i syfte att skapa önskvärda effekter i informationsmiljön och därmed bidra till att den militära operationens målsättningar uppnås, innebär också att militära förmågor koordineras och synkroniseras med teknisk eller psykologisk påverkan på information, informationssystem och mänsklig kognition.	Gem	information operations (Nato)	Info Ops
informations-påverkan		Verksamhet som syftar till att, genom förvanskning, undanhållande eller förstöring av annan parts information, påverka hans/hennes uppfattning.	Led		
informations-styrning		Kontroll över den information som hanteras i och flödar in och ut från verksamheten, det innefattar att säkra förtroendet för informationen samt se till att den är tillgänglig, användbar, spårbar och skyddad under hela informationens livscykel.	Led		

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
informations-system	IS	En sammansättning av teknik och metoder samt vid behov personal organiserade för att åstadkomma funktioner för informationsbearbetning.	IS	information system (Nato)	IS
informations-utbytesbehov		Formaliserat behov av att utbyta information med annan part i en operativ kontext.	IS	information exchange requirements (Nato)	IER
informations-ägare		Befattningshavare som har ansvar för en definierad mängd av information i ett system eller en viss typ av information.	Led		
informations-överblick		Ett resultat av förmågan att planera för, inhämta, bearbeta och delge ett oavbrutet flöde av relevant information samtidigt som man för egen del kan utnyttja eller begränsa motståndarens förmåga i samma avseende.	Gem		
insatsspecifik lednings-träning		Gemensam träning avsedd för en stab/förband som ska rotera till en ny eller pågående militär operation.	Gem	mission rehearsal exercise	
interferens		Två eller flera vågor (t.ex. radiovågor) som möts påverkar varandra. De kan slås ihop och interferens uppstår, vågorna kan ta ut eller förstärka varandra.	Sb	interference (Nato)	
intern telefon-katalog	ITK	Sammanställning av telefonnummer samt adresser som är kopplade till en funktion eller befattningshavare inom förband och staber.	Sb		
intrångs-detekterings-system	IDS	Tekniskt system med vars hjälp en operatör blir uppmärksam på att obehörig har tagit eller försöker ta sig in i ett informationssystem.	IS	intrusion detection system (Nato)	IDS
isotrop antenn		En teoretisk antenn, som har ett enhetligt tredimensionellt strålningsmönster.	Sb		
it-infrastruktur		En struktur som inte är en direkt del i en viss applikation utan som är till för att möjliggöra många olika applikationer, inom it räknas ofta dator, operativsystem och nätverk till infrastrukturen.	IS		
it-system		Sammansatt hård- och mjukvara som hanterar information och utbyter information med omgivningen.	Gem		

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
it-tjänst		En sammanhållen kedja bestående av ett eller flera it-system med tillhörande aktiviteter i form av drift, förvaltning och övervakning för att tillhandahålla en eller flera funktioner.	IS		
it-tjänst-leverans		Aktivt tillhandahållande av it-tjänst till användare.	IS	service delivery	
kanal		Signaleringsmöjlighet på viss signalförbindelse.	Sb		
klartext	KX	Text, bild, data eller tal utformat på sådant sätt att innebörden kan förstås.	Sb	clear text (Nato)	
klass-beteckning		Anger med vilken företrädesrätt ett meddelande ska expedieras och sändas.	Sb		
kollationera		Begäran om att mottagande station ska återge hela eller delar av en sändningsföljd på ett felfritt sätt.	Sb		
kommunikationsnod	Kom-nod	Ruggad Mobil-nod som också kan innehålla ett lokalttelefonisystem.	Sb		
kommunikationsnät flygbas	Komnät Fbas	Flygvapnets rörliga ledningssystem för flygbas.	Led		
kommunikationsnät luft	Komnät Luft	Samlingsnamn för fasta och mobila ledningsstödsystem inom flygvapnet.	Sb		
kommunikationsspaning	KOS	Spaning mot signaler från telekommunikation.	Tk		
kompletterande geografisk information		Geografiska informationsprodukter avsedda för specifik insats.	Geo	supplementary geospatial information (Nato)	SIG
konfiguration	Konf	Den sammansättning av och de inställningar på ledningsstödsystemet som är aktuella vid en given tidpunkt.	Led	configuration (Nato)	
konfigurationsdata		Data som tas fram för eller anpassas vid förbandet i syfte att anpassa ledningsstödsystemet efter förbandets behov.	Led		
konfigurationsobjekt		En enhet som håller information i syfte att kunna identifieras och ändringshanteras, har en unik identifierare och kan vara fristående eller aggregerat av andra konfigurationsobjekt.	Led		

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
konfigurationsorder		Order som fastställer hur en specifik instans av ett ledningsstödssystem ska konfigureras.	Led		
konfigurationspaket		Sampaketerade konfigurationsobjekt som sitter ihop så att ledningsstödssystemet fungerar för ett specifikt förband, innehåller inte de konfigurationsobjekt som förändras snabbt eller har högt skyddsvärde.	Led		
krigstelefonkatalog	KTK	Signaladresser till krigsgrupperade staber och förband.	Sb		
kritisk cyberinfrastruktur		Del av en nations cyberinfrastruktur som tillhandahåller/stödjer samhällskritiska it-relaterade funktioner och förmågor.	Cyber		
kvittens	kvi	Mottagande stations erkännande av att ett meddelande är mottaget.	Sb		
ledning av ledningssystem	LaL	Förutsättningsskapande funktion inom Försvarmakten med uppgift att leda, koordinera och planera ett antal verksamheter inom ledningssystemområdet, inbegriper att hantera driftsatta ledningssystem som ingår i olika organisatoriska enheter och som finns spridda på skilda geografiska platser.	Led		
lednings- och sambandsövning	LSÖ	Syftar till att öva lednings- och stabsarbetsmetodik i ordinarie stabs- och ledningsmiljö med stort inslag av tillämpade moment.	Gem		
ledningsförband		Förband som upprättar, betjänar och bevakar ledningsplatser; upprättar och möjliggör samband mellan staber, förband och enheter samt stödjer stabens informationshantering.	Led		
ledningskrigföring		Skydd av egen ledning, lägesuppfattning och ledningsstödssystem, men även aktiviteter med syfte att nedsätta motståndarens lägesuppfattning och dennes möjlighet till att utöva ledning.	Led	command and control warfare (Nato)	C2W
ledningsplats	Lpl	Den fysiska plats varifrån en chef, eller av denne bemyndigat befäl, utövar ledning.	Led		
ledningsstödfunktioner	LSF	De grundläggande funktioner som realiseras av ledningsstödsystem.	Led		

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
ledningsstöds-systemets övriga delsystem		Teknik som behövs för att informationssystem och sambandssystem ska fungera. Inkluderar bland annat stabarbetsplatser, strömförsörjning, bevaknings- och maskeringssystem.	Led		
ledningsstödsystem	LSS	Den tekniska delen av ledningssystem, vilken omfattar informationssystem, sambandssystem och övriga delsystem.	Led	command and control system (Nato)	C2S
lednings-system	Ledsyst	Doktrin, organisation, personal, teknik och metoder som sätts samman för att verkställa ledning av viss verksamhet. I ledningssystemet ingår en chef med stab.	Led		
lednings-systemplan	LSP Led-syst-plan	Plan för hur ett förbands ledningssystem ska konfigureras för att möta chefens ledningsbehov.	Led		
lednings-tränings-system		It-system med huvuduppgift att stödja planering, genomförande eller utvärdering av ledningsträning och stabstjänstövningar.	Stabstj		
lednings-tränings-övning		Övning där de deltagande förbanden är simulerade inklusive chef, stab och kommunikationen mellan staber.	Gem	command post exercise (Nato)	CPX
lednings-övning	LÖ	Övning som syftar till att öva beslutsfattning och dess metodiker med begränsade delar av stab. Använder ordinarie tekniska stabarbetsstöd. Arbetsmiljön bör vara, eller likna, ordinarie stabsmiljö.	Gem		
lokal driftledning	LDL	Driftledning med ansvar för de ledningsstödsystemenheter som ingår i eget förband.	Led		
lokaltelefoni-system	LTS	System för kommunikation inom en plattform.	Sb		
luft-operations-central		Ledningscentral på taktisk nivå varifrån luftoperativ insatsledning genomförs med tilldelade luftstridskrafter.	Led	air operations centre (Nato)	AOC

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
lyssning		Mottagning på viss kanal eller frekvens avsedd för enkelriktad signalering utan krav på sändarberedskap. Kan omfatta vissa anropssignaler eller viss tid. Lyssning kan även innebära att en enhet mottar signalmeddelanden avsedda för annan enhet på ett nät.	Sb		
låg frekvens	LF	Frekvensbandet 30–300 kHz.	Sb	low frequency	LF
lägesbestämningsområde	LBO	Ett geografiskt område där lägesbestämning sker av fientliga förband.	Tk		
lägesbild		Presentation av vald lägesinformation.	Led		
lägesbild i informationsmiljön		En process för att förstå och agera på hot i informationsmiljön och utvärdera effekten av egna kommunikativa åtgärder, den identifierar målgrupper och deras kulturella narrativ, förekommande uppfattningar och attityder samt språkliga nyanser i deras interna kommunikation.	Psyops	information environment assessment	IEA
lägesinformation		Information avseende aktörers och i tillämpliga delar övriga resursers tillstånd i olika avseenden såsom geografisk position, förmåga, pågående verksamhet, lydnadsförhållande, uppdrag/order och/eller syftet med agerandet, samt information avseende miljön.	Led		
lägsta användbara frekvens		Den lägsta frekvens som kan användas för rymdvågssamband över ett givet avstånd.	Sb	lowest usable frequency (Nato)	LUF
löjligt hög frekvens	LHF	Frekvensbandet 3–30 THz.	Sb	ridiculously high frequency	RHF
marinens radio	MaRa	Central för meddelande- och trafikförmedling i marinens verksamhet, bestrider Försvarmaktens kommunikationscentral för RAKEL.	Sb		
marinens taktiska samband		Taktiskt samband för marina stridskrafter, består av en fast och en rörlig infrastruktur.	Led		

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
marinens telenät	MTN	Fast teleinfrastruktur för marinen som ingår i den försvarsmaktsgemensamma infrastrukturen.	Led		
mast		Antennbärare med konstruktion som stabiliseras av staglinor.	Gem		
masterdata		Central information som återanvänds i olika transaktioner i olika system, används i olika processer, inom olika områden och i olika organisationsdelar.	Led		
media-omvandlare		Utrustning för att överbrygga information från ett medium till ett annat utan översättning mellan protokoll (motsv.) t.ex. fiberkabel till TP-kabel.	Sb		
mellan frekvens	MV	Frekvensbandet 300–3000 kHz.	Sb	medium frequency	MF
metadata		Data som beskriver dataobjekt.	Led		
mikrovågs-vapen		Elektromagnetisk puls med hög effekt, liten yttäckning och kort räckvidd som kan skapas med taktiska riktade system.	Tk	high power microwave (Nato)	HPM
militär-geografisk information		Geografisk information som stöttar bedömning, planering och genomförande utöver den ordinarie kartan.	Geo		
militär-geografiskt verk	MGV	Samlingsterm för militärgeografisk information, tillhörande dokumentation samt processer och stöd för hantering.	Geo		
mobil hub		Centralt placerad nod som medger sammankoppling av mobila noder via FM IP och tillgång till tjänster i FM IP, en del av Mobilt kärnnät.	Sb		
mobil nod	MN	Autonom enhet som innehåller mobil router, utrustning för telefoni samt driftövervakning och kan ansluta till ett eller flera transmissionssystem.	Sb		
mobil router		Mobil router är mobil nods centrala punkt för all kommunikation, både inom plattformen och till/från andra plattformar.	Sb		
mobilt kärnnät	MKN	Omfattar mobil nod, mobil hub och mobil routerkoncentrator, består av: nätkomponenter, transmissionssystem och tjänster.	Sb		

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
modulation		Metod för att överföra information genom att ändra bärvågens amplitud, fas och/eller frekvens.	Sb		
motringning		Metod för behörighetskontroll. Den uppringde avbryter telefonsamtalet och ringer efter kontroll i sin tur upp den som först ringde samtalet.	Sb		
mottagningsbevis	MBS	Meddelande med vilket adressat, på begäran av avsändaren, anger tidpunkten då ett meddelande mottagits, lästs och förståtts.	Sb	acknowledgement (Nato)	ACK
målgrupp	MG	En individ eller grupp vald för påverkan eller attack genom psykologiska operationer.	Psyops	target audience (Nato)	TA
målgruppsanalys	MGA	Analys av vald målgrupps attityder och kognitiva sårbarheter för att uppnå önskad effekt med psykologiska operationer.	Psyops	target audience analysis (Nato)	TAA
nationell militär kartserie	NMK	Samlingsnamn för ett flertal nationella kartserier i olika skalor anpassade för Försvarens krav.	Geo		
nod		En punkt där funktioner/nätverkslänkar/-underliggande delar kopplas samman.	Led	node (Nato)	
nät		Sammanlagning av transmissions- och förmedlingsutrustning som medger trafik mellan användare, ofta med hjälp av ändutrustning, kan ha olika karaktärstik som till exempel mobilt, fast, logiskt och/eller fysiskt.	Sb		
nätbeteckning		Kod bestående av bokstäver och/eller siffror som används för att täcka information om ett radionät.	Sb		
nät driftledning	NDL	Funktion med övergripande driftledningsansvar inom hela det geografiska område som är aktuellt för insatsen, ansvarar för samordning av två eller flera regionala driftledningar.	Led		
nättabell		Förteckning över motståndarens identifierade sambandsnät.	Tk		
offensiv cyberförsvarsoperation		Cyberförsvarsoperation som genomförs utanför den egna cyberdomänen.	Cyber	offensive cyberspace operation (Nato)	OCO

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
optimalt användbar frekvens		Den rymdvågsfrekvens som är optimal för givna vågutbredningsförhållanden.	Sb	optimal working frequency (Nato)	OWF
optisk fiber	Opto-fiber	Glasledare för kommunikation med hjälp av ljuspulser, finns i olika utförande beroende på överföringens krav.	Sb		
optisk våglängds-multi-plexering		Teknik som använder sig av flera olika våglängder för att öka överföringskapaciteten i optofiber.	Sb	wavelength division multiplexing (Nato)	WDM
ordonnans-tjänst	ordtj	Överbringande av handlingar (meddelande, bilder, skisser) med bud, t.ex. ordonnans, ordonnansbefäl eller sambandsflyg.	Sb		
passiv störning		Energi från andra sändare som oavsiktligt påverkar signal/brusförhållandet i egen mottagare.	Tk		
passning		Verksamhet för att hålla en signalstation klar för omedelbar mottagning och/eller sändning. Passning kan omfatta viss kanal, frekvens, anropssignal och/eller tid.	Sb		
passnings-alternativ	Palt	Beordrad beredskap för under vilka tider en signalstation ska vara klar för omedelbar mottagning och/eller sändning.	Sb		
polarisation		Radiosignals utbredningsmönster, kan vara horisontellt eller vertikalt.	Sb		
primary, alternate, contingency, emergency	PACE	Metod för att bygga en kommunikationsplan med av varandra oberoende former av kommunikationsmedel i prioritetsordning.	Sb	primary, alternate, contingency, emergency	PACE
propaganda		Information särskilt av missledande eller fördomsfull natur, i syfte att uppnå politiska målsättningar eller åsikter.	Psyops	propaganda (Nato)	
psykologisk operation	Psyops	Planerade aktiviteter som använder kommunikationsmetoder och andra medel riktade mot godkända målgrupper i syfte att påverka uppfattningar, inställningar och uppträdande för att uppnå egna politiska och militära målsättningar.	Psyops	psychological operation (Nato)	PsyOp
psyops-kampanj		Flera samverkande psyopsprogram vilka klustras i en gemensam kampanj.	Psyops		

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
psyops-koncept		Val av tillvägagångssätt för uppfyllande av en stödjande psyopsmålsättning.	Psyops		
psyops-målsättning	PM	Ett mätbart önskat tillstånd i ett eller flera geografiska områden som hjälper högre chef att uppnå sina målsättningar.	Psyops		
psyops-program		Målsättningar som syftar till att stödja en kort- eller långsiktig psyopsmålsättning inom en given tidsram eller ett geografiskt område.	Psyops		
publika telefonnätet	PTN	Ett världsomspännande nätverk som levererar telefonitjänster till allmänheten.	Sb	public switched telephone network (Nato)	PSTN
påkopplings-stolpe	PKS	Fast infrastruktur avsedd för att ansluta mot ATN, FTN, MTN, i normalfallet endast telefoni.	Sb		
påtryck/överlagrade informations-lager		Kartlager i tekniska system där informationsinnehållet kan förmedlas i form av geometri, attribut och symbolisering.	Geo	geospatial overlays	
påverkans-operation		Psykologisk operation utförd av fienden.	Psyops		
q-kod		Treställig kod, avsedd för förkortning av signalföljder vid signalering, omfattar huvudsakligen sambandstjänsteanknutna uttryck.	Sb		
radio	ra	Trådlös överföring av signaler genom modulering av elektromagnetiska vågor med frekvenser lägre än det synliga ljusets.	Sb		
radio-anslutnings-punkt	RAP	Ger möjlighet att från en radio använda ett sambandssystem för att nå en abonnent utanför radions räckvidd.	Sb		
radio-kommunikation för effektiv ledning	Rakel	Ett trunkat nationellt gemensamt radiokommunikationssystem för ledning och kommunikation, baserat på tekniken TETRA (Terrestrial Trunked Radio).	Sb		
radiokulle		Den geografiska plats och fortifikatoriska anläggning där radioapparaten är placerad.	Sb		
radiolänk	RL	Radioutrustning med sändare och mottagare för dubbelriktad kommunikation genom riktantenner.	Sb		

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
radionod	RN	Fristående radioutrustning som behöver konfigurationsdata inklusive ip-adresser ur Försvarsmaktens ip-plan.	Sb		
radionät		Nät där radio används som transmissionsmedel. Kan delas in i en eller flera kanaler/talgrupper.	Sb		
radiotystnad		Fullständig eller begränsat förbud att använda radio- och/eller radiolänksändare. Lyssning är möjlig om sändaren inte strålar ut effekt.	Sb		
redundanta förbindelser		Innebär att flera av varandra oberoende förbindelser ska förbinda två punkter eller nät.	Sb		
reflektor		Anordning som är till för att rikta strålning på avsett sätt. Materielens yta ska vara speglade för de våglängder som man avser att använda den till.	Sb		
regional driftledning	RDL	Funktion med ansvar för ledningsstödssystem inom eget område och samordningsansvar för ett antal lokala driftledningar.	Led		
relästation		Radio- eller radiolänkstation som automatiskt och med minimal tidsfördröjning vidarebefordrar information mellan signalstationer.	Sb		
repetera		Begäran från mottagande station att sändande station ska genomföra omsändning av hela, eller delar av sändningsföljden.	Sb		
repetestation		Signalstation med uppgift att repetera sändningsföljd mellan signalstationer.	Sb		
repeterstörare		Störsändare som återsänder en signal baserad på information från mottagna signaler.	Tk		
responsiv störning		Störning där sändaren styrs med hjälp av mottagna signaler. Sändaren kan aktiveras till såväl tidpunkt som frekvens (och andra parametrar), anpassat efter de mottagna signalerna.	Tk		
riksnät		Försvarsmaktsgemensamma nät för radiokommunikation. Riksnäten är oftast separerade till olika radiosystem.	Sb		

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
riktantenn		Antenn som koncentrerar den elektromagnetiska utstrålningen eller mottagningen i en särskild riktning med en särskild lobbredd.	Sb		
rullande frekvenser		Regelbundna automatiska frekvensbyten (av en programstyrd radio), men inte under pågående sändning. Syftet är att optimera valet av frekvens med hänsyn till vågutbredningsförhållanden.	Sb		
röjande signaler	RÖS	Icke önskvärda elektromagnetiska eller akustiska signaler som alstras i informationsbehandlande utrustningar och som, om de kan tydas av obehöriga, kan bidra till att information röjs.	Sb		
rörlig anropssignal		Anropssignal som byts efter bestämda regler avsedd att försvåra för obehöriga att identifiera enhet.	Sb		
rörlig frekvens		Frekvens som byts efter bestämda regler, till exempel i trafikskyddande syfte eller med hänsyn till vågutbredningsförhållanden, manuellt av operatören.	Sb		
rörliga anrops-signaler typ K.	RAK	Anropssignaler som byts för att försvåra obehörig identifiering.	Sb		
samband	Sb	Förbindelse mellan olika enheter. Sammanfattande term för teknik, regler och metoder för informationsöverföring.	Sb		
sambands-expeditions-tjänst	SbExp	Har som ändamål att göra utgående och inkommande skriftliga handlingar klara för handläggning och/eller vidarebefordran. Är en del av expeditionstjänsten.	Sb		
sambands-förband		Förband som upprättar och möjliggör samband mellan geografiskt utspridda staber, förband och enheter.	Sb		
sambands-läge		Sammanställning över stabs eller förbands tillgång till sambandsmedel och dess funktion.	Sb		
sambands-medel		Medel med vars hjälp, information utväxlas, delas in i signalmedel, ordonnans och post.	Sb		

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
sambands-plats	Sbpl	Bemannad eller obemannad plats där sambandsmedel grupperats, till exempel för att underlätta ledning och samband mellan och inom förband.	Sb		
sambands-skiss		Skiss som visar hur signalförbindelser är anordnade för förband och staber, till exempel radionätskiss.	Sb		
sambands-system		En sammansättning (system) av teknik och metoder samt vid behov personal organiserade för att säkerställa informationsöverföring mellan geografiskt utspridda aktörer.	Sb	communication system (Nato)	
sambands-tjänst	Sbtj	Verksamhet för att överbringa information, även styrning för hur informationen ska överföras ingår. Den omfattar också styrningar för att anordna, upprätta, betjäna, underhålla, bevaka och bryta eget samband.	Sb		
sambands-upplysning	Sbuppl	Del av sambandsexpeditions-tjänsten som inhämtar och tillhandahåller uppgifter om sambandsläge, stabers och förbands geografiska läge, telefonadresser, anropssignaler m.m.	Sb		
samverkanspunkt		En punkt där FTN och publika nät möts. Samverkanspunkten är en del av FTN.	Sb		
sekventiell störning		Störsändare som hoppar mellan ett antal kanaler, sändningstiden per kanal är kort.	Tk		
selektiv störning		Störning endast på utvalda frekvenser.	Tk		
signal brus-förhållande		Nyttosignal i förhållande till brusnivå.	Sb	signal to noise ratio	
signal- och meddelande-blankett	M-blankett	Blankett för förande av inkommande och utskickade meddelanden.	Sb		
signal-disciplin		Metod för att signalering genomförs så snabbt och kortfattat som möjligt, med fastställd terminologi, och att gällande signalerings- och signalskyddsrutiner följs.	Sb		

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
signalkrig-föring		Exploatering av energiområden för att medge eget utnyttjande, samtidigt som man strävar efter att hindra motparten att utnyttja detsamma.	Tk		
signalmedel		Teknik med vilka information kan överföras genom elektromagnetiska, elektriska, optiska eller akustiska signaler.	Sb		
signalspaning	SIS	Spaning med teletekniska medel mot telesändning för att inhämta stridsinformation och även underrättelser.	Tk		
signal-sökande vapen		Vapen (robotar) som i slutfasen av sin bana mot målet får hjälp med inriktningen mot målet av målets egen utstrålade energi.	Tk		
signalunder-rättelsetjänst		Underrättelseverksamhet genom inhämtning via signalspaning.	Tk	signals intelligence (Nato)	SIGINT
simplex		Signalering möjlig mellan två parter men endast i en riktning åt gången.	Sb	simplex (Nato)	
sjögeografisk information	Sjögeo-info	Lägesbunden information som beskriver förhållanden på, i och under vattenytan, samt objekt på land som utnyttjas av sjöfarten.	Geo		
sjöoperativa radionätet		Samtliga resurser som marintaktisk chef kan använda för att utöva ledning över rörliga marina enheter.	Led		
sken-signalering		Skenåtgärd i form av signalering i avsikt att vilseleda motståndare beträffande vår verksamhet.	Tk		
skensändare		En radiosändare som utan att vara en "nyttosändare" skickar ut en signal, så lik originalet att detta lurar motståndarens signalspaning.	Tk		
smalbandig		Ett relativt smalt frekvensband i förhållande till mängden av information som ska överföras.	Sb	narrowband (Nato)	
smalbandig störning		Samtidig störning i ett smalt frekvensområde, på ett begränsat antal närliggande kanaler.	Tk		
smalbands-vågform	SBVF	En vågform som har en bandbredd på mindre än 500 kHz.	Sb	narrowband waveform	NBWF
spektrum-samordning		Arbete för att säkerställa tillgång till frekvenser som räcker till de behov som finns, frekvensförvaltning och frekvensplanering är delmängder.	Sb	spectrum management	

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
stab		Organisatorisk enhet med uppgift att stödja chef i dennes utövning av ledning.	Stabstj		
stabsarbetsmetoder		Procedurer för staber att hantera processerna i staben.	Stabstj		
stabsarbetsplan		Plan som reglerar stabens arbete vad gäller tid för planering, stabsarbetsprodukter, stabsprodukter och ordergivning, innehåller ansvariga och deltagare vid respektive moment.	Stabstj		
stabsberedskap		Anger hur stor del av stabens personal som ska utföra stabsarbete samt inom vilken tid övriga ska kunna påbörja stabsarbete i full omfattning.	Stabstj		
stabs-expedition	STEX	Fysisk plats där stabsexpeditionstjänst bedrivs.	Stabstj		
stabs-expeditionstjänst		Verksamhet vars ändamål är att stödja staben med mångfaldigande, registrering, arkivering, inventering, fördelning och vidarebefordran till handläggare samt utlåning av handlingar.	Stabstj		
stabsförband		Upprättar, betjänar och bevakar stabs- och ledningsplatser, inkluderar även anslutningsförmåga till högre chefs sambandsnät.	Gem		
stabsorientering		Gemensam redovisning av lägesbilden och direktiv för hur stabsarbetet ska bedrivas.	Stabstj		
stabsplats		Den plats som är ordinarie grupperingsplats för stabens huvuddel, därifrån utövas ledning, i full eller reducerad omfattning.	Stabstj		
stabsövning	SÖ	Övning som syftar till att öva grundläggande stabsarbetstjänst och stabsarbetsmetodik. Använder ordinarie tekniska stabsarbetsstöd. Arbetsmiljön bör vara, eller likna, ordinarie stabsmiljö.	Gem	staff exercise (Nato)	STAFFEX
stomnät		De huvudstråk som bygger upp grunden för det aktuella transmissionssystemet.	Sb		
stråk		Sambandsförbindelse mellan två eller flera radiolänkstationer.	Sb		
stråkförband		Ansvarig för ett specifikt stråk.	Sb		

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
stående order	SO	Order som reglerar rutinverksamhet inom ett förband.	Stabstj	standard operating procedure (Nato)	SOP
stående stabsorder	SSO	Order som reglerar rutinverksamhet inom en stab över tiden.	Stabstj		
stöd- och förstärknings nät		Nät som syftar till att utöka yttäckning och/eller öka kapacitet i ledningssystemet.	Sb		
stödjande psyops-målsättning	SPM	De mätbara attityd- eller beteendeförändringar, hos en målgrupp, som krävs för att uppnå en psyopsmålsättning.	Psyops		
störformer		Anpassning av störsignal för att maximera effekten av störningen.	Tk		
störning		Medveten interferens, skapad av emission i syfte att störa eller falsifiera hel eller del av önskad signalering.	Tk	jamming (Nato)	
störplats-område	SP0	Geografiskt område som störplattformarna verkar inom.	Tk		
störsignal		Emitterad energi från störsändare.	Tk		
störskyddade frekvenser		Frekvenser som är skyddade och inte får utsättas för störning.	Tk		
störsändning		Sändning i avsikt att hindra eller försvåra användning av teletekniska medel.	Tk		
störtabell		Tabell över frekvenser planerade för störning.	Tk		
störtillstånd		Tillstånd från högre chef att genomföra störsändning.	Tk		
superhög frekvens	SHF	Frekvensbandet 3–30 GHz.	Sb	super high frequency	SHF
superlåg frekvens	SLF	Frekvensbandet 30–300 Hz	Sb	super low frequency	SLF
system-administration		Disciplin och funktion för övervakning samt styrning av (dator) system. Innefattar normalt hantering av användare, applikationer och systemresurser.	IS		
system-tekniska data		För ingående system nödvändig och vid förbandet icke förändringsbar data (t.ex. operativsystem, applikationer och firmware).	Gem		
systemövning	SystÖ	Övning som syftar till att testa system eller öva teknisk personal.	Gem		

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
sändarplats		Plats där emitterande system för exempelvis en stabsplats grupperar i syfte att inte röja stabsplatsen.	Sb		
sändklass		Internationell kod som ger information om en frekvens bandbredd och dess natur.	Sb	emission designator	
sändlista		Förteckning över ett meddelandes mottagare.	Sb		
Sändning/-mottagning omkopplare	S/M Omkopplare	Knapp kopplad till radioapparat för växling mellan sändning och mottagning.	Sb	push to talk	PTT
talgruppslista		Fasta eller användardefinierade skanningslistor.	Sb	user defined scan list	
teknisk signalspaning	TES	Signalspaning mot övriga typer (icke kommunikationsnät) av elektromagnetiska emitterar.	Tk		
telefon-anknytning	Ankn	Abonnentnummer ansluten till förmedlingsutrustning, till exempel telefonväxel.	Sb		
telehot		Art och omfattning av väntad telekrigföringsinsats (utom teleskydd).	Tk		
telekrigföring	Tk	Militär verksamhet som utnyttjar det elektromagnetiska spektrumet för att bekämpa, förvanska eller exploatera motparters inhämtning, bearbetning eller delgivning av information samt skydd mot för oss ogynnsamt utnyttjande av det elektromagnetiska spektrumet.	Tk		
telemotmedel		Anordning som genom att påverka teletekniska medel hindrar eller försvårar dessas avsedda användning.	Tk		
teleskydd		Åtgärder för att minska verkan av telekrigföring.	Tk		
telestörning		Avsiktlig eller oavsiktlig störning av tekniska medel så att deras avsedda användning hindras eller försvåras. Avsiktlig telestörning utförs med telemotmedel.	Tk		
tidsnummer	Tnr	Benämning på tidpunkt sammansatt av datum, timme och minut (DDHHMM).	Gem		

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
tillfällig anropssignal		Anropssignal som ges till enhet/förband som tillfälligt ingår i annat förband, eller sammansatts; eller för att förbättra identitetsskyddet för vissa förband.	Sb		
torn		Antennbärare med konstruktion vilken bärs upp utan staglinor eller andra hjälpmedel.	Gem		
trafiklista		Lista över mottagna och avsända meddelanden hos enhet.	Sb		
trafiksätt		Samtalstyp eller tjänst, till exempel textmeddelande.	Sb		
trafikvia	via	En förbindelse som kan användas mellan två platser.	Sb		
transmission		Överföring av information från en sändare till en eller flera mottagare via signalmedel.	Sb	transmission (Nato)	
transmission via Internet	TVI	En skyddad anslutning till FM IP-nät med internet som transmission.	Sb		
transmission över Internet	TÖI	En VPN-tunnel direkt mellan punkter som är anslutna till internet, t.ex. mobila noder som därmed har kontakt med varandra.	Sb		
trunk		Förbindelse över fast nät.	Sb		
trådnät		Sambandsstruktur där tråd används som transmissionsmedel.	Sb		
ultrahög frekvens	UHF	Frekvensbandet 300–3000 MHz.	Sb	ultra high frequency	UHF
ultralåg frekvens	ULF	Frekvensbandet 300–3000 Hz	Sb	ultra low frequency	ULF
undre sidbandet		Den lägre delen av en amplitudmodulerad signal.	Sb	lower side band	
uppdrags-specifik geografisk information		Geografiska informationsprodukter som skapas för att fylla ett specifikt verksamhetsbehov.	Geo	mission specific geospatial information	
upprätta		Att driftsätta ett system så att önskad funktionalitet erhålls.	Gem		
verksamhets-data		Samtliga data som förts in i, skapats av eller med stöd av systemet. Exempel på verksamhetsdata är dokument, bilder, loggfiler och data som lagrats i databaser.	Gem		
viasignalering		Används av en station när densamma vill att mottagande station ska skicka en sändningsföljd eller meddelande till en tredje station.	Sb		

Term	Förkortning	Definition	Område	Engelsk term	Engelsk förkortning
vilseledande signalering		Medvetna åtgärder som syftar till att föra in felaktigheter i spektrumet och ge motståndaren ett felaktigt beslutsunderlag. Sammanfattning av termerna falsk signalering och skensignalering.	Tk		
väldigt hög frekvens	VHF	Frekvensbandet 30–300 MHz.	Sb	very high frequency	VHF
väldigt låg frekvens	VLF	Frekvensbandet 3–30 kHz.	Sb	very low frequency	VLF
yttäckande samband		Rörlig taktisk kommunikationsinfrastruktur som kombinerar olika transmissionssystem, radiosystem och plattformar för att möjliggöra ledning över taktiska förband med stöd för tal och data.	Sb		
ändutrustning		Utrustning använd av/vid abonnent, kan vara till exempel telefoni-, sensor- och/eller datautrustningar.	Sb		
överlämna		Att lämna system eller förbindelser till annat förband eller aktör.	Gem		
övervakning		Kontinuerlig insamling, analys och uppföljning av information om system, nätverk, program eller användare för att säkerställa att allt fungerar som det ska – och för att upptäcka problem, avvikelser eller säkerhetshot.	Gem		
övre sidbandet		Den övre delen av en amplitudmodulerad signal.	Sb	upper side band	

Redaktionell information

Med anledning av beslutet att nomenklaturpublikationer härnäst ska produceras som faktaböcker (FM2023-28037:73) behandlas denna publikation som en nyproduktion, men är en uppdaterad och reviderad version av Handbok Nomenklatur Ledning (H NOMEN LED 2016). Därmed ersätter denna publikation Handbok Nomenklatur ledning (H NOMEN LED 2016).

Faktaboken syftar till att skapa en gemensam grund för betydelsen av termer som berör ledningssystem. Beslutet om revidering togs därför under 2020 för att publikationen fortsatt ska förbli korrekt och relevant. Det huvudsakliga önskemålet var att ersätta den tryckta boken med en databas som löpande kan uppdateras. Detta visade sig inte vara möjligt i närtid och revidering av en fysisk publikation blev då åter aktuellt och arbetet återupptogs under våren 2025.

Arbetet har i huvudsak genomförts i tre steg. Under 2020 skickades en granskningsförfrågan ut inom Försvarsmakten, och i det första steget har de granskningssvaren bearbetats och de som passade in i aktuella områden har inkluderats i faktaboken. I steg två har en terminologianpassning genomförts, där både den föregående Handbok Nomenklatur och de tidigare inkomna svaren fick skapa en ram för vilka termer som skulle få ta plats i den nya versionen och vilka som skulle tas bort. Steg tre innefattade att genomföra en startföredragning för C LedSS med syfte att redovisa de avgränsningar som tagits fram. Efter det gjordes viss ytterligare beredning innan det skickades ut på granskning i Försvarsmakten.

Begäran om synpunkter skickades 2025-05-30 till AST, FS, MS, FST STRA, FST STÖD, FST JUR, OPL, FST GEN, FST EVS, FST STAB, MUST, LedR, FST CIO, FMTIS och FMUndsäkC. Följande organisationsenheter/avdelningar inom Försvarsmakten har lämnat granskningssvar eller deltagit i beredningen med synpunkter på annat sätt: MS, FST STRA, FST STÖD GL, Lv 6, T 2, OpE och TVK Ledssyst. De granskningssvar som inkommit har inarbetats.

Faktaboken har utarbetats av Ledningsstridsskolan (LedSS) vid Ledningsregementet (LedR). I arbetet har Anders Södersten varit ansvarig skribent för faktaboken. Moa Sjöholm har varit ansvarig publikationssamordnare och Elin Stjerngren Melin har varit publikationshandläggare.

Formell granskning av publikationen genomfördes av FST STAB Stöd 2025-10-22.

Slutföredragning för C LedSS skedde 2025-10-29.

Beslutsföredragning för C FST CIO tog plats 2025-11-03. Publikationen är gällande från och med 2025-12-01.

Bildförteckning

I den här publikationen förekommer inga bilder med verkshöjd utöver omslaget.

Bildnr	Fotograf/illustratör	Hur FM säkrat rätten att använda bilden
Omslag	Antonia Sehlstedt	Försvarmaktens bild. Antonia Sehlstedt anställd vid LedR.

Källförteckning

Den här publikationen baseras på följande källor:

Dokumenttyp	Källor
Externa styrande dokument	NATOTERM (https://nso.nato.int). Natos senast uppdaterade terminologidatabas.
Interna styrande dokument	- Försvarsplan 2020 - bilaga 5 nomenklatur operationer, FM2019-25077:1 - Försvarsmaktens föreskrifter om signalskyddstjänsten FFS 2021:1, gällande från och med 2021-02-02. - Doktrin för Gemensamma operationer (DGO 20), version 1.0. - Militärstrategisk doktrin (MSD 22), version 2.0. - Reglemente Tjänstegrenar inom LSC ansvarsområde (R TJGRENAR LSC 2018), version 1.0. - Handbok Armé - Begrepp och förkortningar 2016 (AH BEGREPP 2016), version 1.1. - Handbok Frekvensplanering (H FREKVENS 2015), version 2.0. - Handbok High Frequency (H HF 2018), version 1.0. - Handbok Linjebyggnad (H LIBY 2018), version 1.0. - Handbok Rakel Handhavande (H RAKEL HANDH 2016), version 1.0. - Handbok Samband expeditionstjänst förband (H SB EXP FÖRB 2020), version 1.0. - Handbok Samband grunder (H SB G 2016), version 1.0. - Handbok Stabstjänst Grunder (H STABSTJ 2016), version 1.2.
Externa övriga dokument	- C3 Taxonomy Baseline 6 (2023-10-13) - Concise Oxford English Dictionary (Twelfth edition 2011, ISBN 978-0-19-960108-0) - Svenska Akademiens ordlista (https://svenska.se/saol)
Interna övriga dokument	

Den här faktaboken innehåller gällande termer och förkortningar med tillhörande förklaringar och beskrivningar avseende ledningssystem i Försvarsmakten.

Syftet med faktaboken är att skapa en gemensam grund för betydelsen av termer som rör ledningssystem.

FÖRSVARSMAKTEN

107 85 Stockholm
www.forsvarsmakten.se

M7735-354102
FKT NOMEN LEDSYST
Versionsnr: 1.0